

Bc. Igor Lukianov:

Avantgardní umění ve sbírce Borise Gribanova a její význam v evropském i širším kulturním kontextu

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Posudek oponenta:

Předkládaná diplomová práce se - jak již napovídá název - zabývá uměleckou sbírkou Borise Gribanova a zaměřuje se především na významné avantgardní malíře, kteří jsou ve sbírce zastoupeni. Je napsána kultivovaným jazykem, jakkoli autor nepíše ve své mateřštině (což se pochopitelně odráží v drobných chybách, které nepovažuji za podstatné). Kolega Lukianov pracoval s množstvím současné i dobové literatury a především měl přístup k samotné sbírce a archivu rodiny Gribanových. Byl v kontaktu i s mladší z dcer sběratele Gribanova – Olgou, která v loňském roce zemřela. Kolega Lukianov má za sebou velké množství poctivé práce, studia literatury i internetových rešerší, možnost přímého kontaktu se sbírkou i její majitelkou pak kvalitativně posouvá jeho výsledný text a dodává mu další cenný rozměr.

Diplomová práce obsahuje všechny potřebné náležitosti, poznámkový aparát, seznam zdrojů i literatury a je doplněna rovněž o obrazovou přílohu. Je logicky členěna, nejprve seznamuje čtenáře s historickými a kulturními souvislostmi tehdejšího Sovětského svazu, aby po té do tohoto kontextu zasadila konkrétní životní etapy a peripetie Borise Gribanova, jeho sběratelskou činnost i osudy jeho sbírky, která nakonec našla svůj domov v Praze. Následuje pasáž věnovaná vybraným avantgardním malířům, jejichž díla jsou ve sbírce Borise Gribanova zastoupena. Jedná se o obrazy Kazimíra Maleviče, Nikolaje Suetina, Ivana Kliuna, Michaila Larionova a Naděždy Udaltsovy. Konkrétní analýze jednotlivých děl předchází přiblížení tvorby vybraných umělců, nastínění jejího vývoje, a to opět v kontextu doby a situace, která se dnešnímu čtenáři mnohdy může zdát nepochopitelná. U každého z avantgardních umělců uvádí kolega Lukianov názory, hodnocení a kritiku jejich současníků, stejně jako výsledky a hodnocení výzkumu nedávného či současného. Zajímavé a poučné je porovnání obou těchto perspektiv a jejich akcentů. Závěrečná část práce se pak věnuje analýze světového trhu s výtvarnými díly vybraných malířů, která je doplněna o seznam světových kulturních institucí, galerií a muzeí, v jejichž sbírkách je tvorba daných autorů zastoupena.

Předložená práce může být zajímavá nejen pro odborníky a sběratele, ale i pro zájemce o výtvarné umění, jimž poskytne vhled do tvorby ruských avantgardních umělců, a to v kontextu totalitních poměrů. Ty ovlivnily jak samotnou tvorbu a životy malířů, tak i jejich podporovatelů, mecenášů a sběratelů – jako například právě Borise Gribanova. Domnívám se, že u pasáží věnujících se vybraným avantgardním malířům (kapitola 6.) a popisu některých klíčových děl, na nichž kolega Lukianov demonstruje vývoj jejich tvorby, by čtenář jistě uvítal doplnění o obrazový doprovod. Jinak však nemám k předložené diplomové práci žádné

zásadní výhrady, doporučuji ji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou „**výborně**“.
Při diskusi v rámci obhajoby by mě zajímalo podrobnější vyjasnění Malevičovy „teorie aditivního elementu“ a její Grygarovy interpretace. Zajímalo by mě také, zda kolega Lukianov v debatách s dcerou Borise Gribanova narazil na nějaké ryze osobní sběratelovy preference, pokud jde o skladbu sbírky, zastoupení malířů apod.

V Praze dne 30. 5. 2024

Ing. arch., Mgr. Marie Pětová, Ph.D.